

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש

פרשת עקב

הגיליון השבועי לכל יהודי 973

כ"א במנחם-אב התשס"ה
(26.8.05)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד — המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

סיוע לעקורים

מרבוב היטות לבצע במהירות את מלאכת גירוש היהודים מבתיהם, לא חשבו על היום שאחרי ועל פתרונות הדיור לכל המשפחות. כך אנו עדים למחזות המבישים, של משפחות שמתגלגלות ממלון למלון, בלא תנאים מינימליים. הציבור הרחב נחלץ לעזור לגיבורי העם, שממשלתו מתנכרת להם. גם בתי-חב"ד פועלים לסייע לעקורים, ובעיקר בתי-חב"ד בבאר-שבע, באשקלון, בירושלים, בחוף ים-המלח, בגדרה, בבני-עיי"ש, בנתניה ובאריאל. בירושלים הוקם מטה ארצי, למען אחיי שמו, המרכז את הפעילות. מוקד למתנדבים: 03-700-501-300. לתרומות: 012-311-800-1. לתעסוקה לעקורים: 03-203202-800-1.

קייטנות חב"ד

בימים האלה מסתיים המחזור השני של קייטנות חב"ד, שמפעילים בתי-חב"ד ברחבי הארץ. בקייטנות משתתפים כלל ילדי ישראל, תלמידי בתי-ספר ממלכתיים וממלכתיים-דתיים כאחד. רשת קייטנות חב"ד היא הגדולה בישראל, ופועלות בה כמאתיים קייטנות. נוסף על פעילות נופש מעניקות הקייטנות שפע של תכנים וערכים, ברוח חסידיית עליזה ותוססת.

חדש בספרות ילדים

סיפורים הנחמדים מזהב, מאת ר' עמוס קרניאל, מגיש עולם של רעיונות וערכים, בחרוזים ובאיורים. הספר נועד לילדים מגיל ארבע. טל' 03-9606939. **הביקור המופלא במנהרת הזמן** הוא ספרה של הגב' שרה-רבקה נחמה דובז'ינסקי, והוא מגולל את סיפורו של עם-ישראל, הצועד לעבר הגאולה. פרומט אלבומי, איורים מאת מיכל טויטו. טל' 03-704120-700-1.

זמני השבוע

ירושלים ת"א	חיפה	באר-שבע	אילת	ניר-עוז
6:35	6:50	6:42	6:52	6:47
7:21	7:47	7:49	7:50	8:20
מקרי אבות: פרק ד				
פקס: 03-9606169				
אינטרנט: www.chabad.org.il				
דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il				
נדפס בדפוס יד-החמישה כפר-חב"ד, טל' 03-9600280				
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות				
נא לשמור על קדושת הגיליון				

להפוך את הכאב לכוח-מניע

לעולם לא נשכח את שבעת ימי החורבן שעברנו, אולם את הזיכרון הזה נהפוך לכוח-מניע. חובתנו להשתלט על הספינה שאיבדה את דרכה ולהחזירה לנתיב הנכון.

על-ידי משיח-צדקנו. ועם זה, אין אנו פטורים מהחובה לנסות להשתלט על הספינה שאיבדה את דרכה ולהחזירה לנתיב הנכון.

הבעיה המרכזית היא חוסר הפרופורצייה בין גודלו של הציבור המאמין והערכי בארץ-ישראל לבין מידת השפעתו במערכות המנווטות את מהלך העניינים. הציבור הדתי הצליח להגיע להשפעה רבה בתוך צה"ל, בעיקר בדרגי השטח, אולם צה"ל הוא גוף מבצע. המערכות השולטות הן הפוליטית, המשפטית והתקשורתית.

לשנות את התקשורת

במערכת הפוליטית יש לציבור המאמין ייצוג, אולם במערכת המשפטית והתקשורתית נוכחותו אפסית. שנים רבות זלזלו בתקשורת ולא הבינו את כוחה ומידת השפעתה. זו הייתה טעות טרגית. התקשורת עוסקת ללא הרף בשטיפת-מוח. היא מחזירה ארס של כפירה, הנתנת, טשטוש הזהות היהודית, הבלטת סטיות ומתן לגיטימציה להתבוללות רוחנית ופיזית. במידה רבה היא גוררת אחריה גם את המערכות האחרות.

המעטים שהצליחו להשתלב בתקשורת, לא הצליחו להשפיע על הקו השולט, ואולי אפילו נסחפו בזרם. אין להסיק מכך שאתגר זה אינו ראוי. להפך, אותם מעטים לא הצליחו רק משום שהיו מעטים. אם בעקבותיהם יבואו רבים, התקשורת תשנה את פניה.

לשם כך עלינו לנקוט מדיניות דו-כיוונית: מצד אחד להיזהר מהשפעתה השלילית של התקשורת. חיוני להרחיק אותה מבתינו ולא לחשוף לארסה את ילדינו. ברוך-השם יש כיום רדיו טוב יותר ועיתונים ערכיים יותר. גם אם אין הם מושלמים, עדיין הם טובים לאין-ערוך מהתקשורת ההרסנית. בתוך כך יש להכשיר צעירים בעלי שורשים יהודיים איתנים, ולכוונם לתקשורת במהלך שישנה אותה מבפנים.

אם אתם זועמים על דיווחיה המגמתיים של התקשורת, קומו ועשו כדי לשנותה.

ת שבעת ימי החורבן, שבהם הצליחה הממשלה להרוס עשרים ושישה יישובים יהודיים ולעקור כעשרת-אלפים יהודים מבתיהם בארץ-ישראל — לעולם לא נשכח. נזכור את המראות והקולות. ננצור בליבנו את הזעקות שנעצרו מול פנים חתומות. נצרו בנפשנו את התפילות. נשמור את הדמעות.

את הזיכרון הזה נהפוך לכוח-מניע. לא רק כדי לסלק מהחיים הציבוריים את כל מי שהיו שותפים לפשע הנורא. זה חשוב, אבל חבל להפנות את האנרגיות לתחושות נקמה. העיקר הוא לקחת את הטלטלה האדירה ולתרגם אותה לצמיחה חדשה וליצירת מציאות אחרת, שבה לא יוכלו עוד להתרחש מעשים נוראים כאלה.

שיא-שפל של גלות

הגירוש הזה והבריחה חסרת-ההיגיון מהטרור לא באו בגלל איש כזה או אחר (אף שבוודאי אין להסיר מהם את האחריות למהלך האומלל). כל זה קרה בגלל אבדן-ערכים כללי. מדינת ישראל התנתקה בתחילה מתורת ישראל. בהמשך התנתקה מעם-ישראל, כשהרסה את קדושת הזהות היהודית והחלה להעלות ארצה מאות-אלפי גויים גמורים. ועכשיו היא משלימה את ההינתקות ומתנכרת גם לערכים הבסיסיים של אהבת ארץ-ישראל ויישובה.

אם זו דמותה של המדינה — אפשר בהחלט לתהות על עצם הטעם לקיומה. וכי "התקווה בת שנות אלפיים" היא להקים בארץ-ישראל מדינה חילונית, חיקוי עלוב של מדינה אירופית, שמשמיתה המרכזית היא להקים לערבים מדינה פלסטינית? אפילו להגן על שלומם וביטחונם של יהודים אינה מסוגלת. במדיניותה התבוסתנית היא נהפכה למדינה היחידה בעולם שבה יותר מאלף יהודים נרצחו בחמש השנים האחרונות, רק בשל היותם יהודים.

המציאות העגומה הזאת ממחישה עד כמה רחוקה מדינת ישראל מלהיות גאולה, ואולי היא אף מביאה את הגלות לשיא-שפל חדשים. נוכח כל זה גוברת הציפייה לגאולה האמיתית, שתבוא

המתנה שקיבל משה רבנו

הגשמי, שבו יש הבדל גדול בין האבנים. אדם נדרש להתנהג על-פי המושגים הקיימים בעולמו הגשמי, ומכיוון שכאן יש הבדל בין אבן פשוטה לאבן יקרה, נזקק משה לרשות מיוחדת לקחת את פסולת הלוחות.

פלפולי התורה

הגמרא ממשיכה, שכשם שפסולת הלוחות ניתנה למשה, כך ניתנה לו גם 'פסולת' מהתורה, הלא היא 'פלפולא דאורייתא'. פלפולי התורה הם השאלות והקושיות, ולכאורה הם מסתירים את אור התורה. לכן הם מוגדרים 'פסולת' לגבי עצם השכל הטהור שבתורה. אותם נתן הקב"ה למשה, והוא, בהיותו 'טוב-עין', מסרם לישראל.

בפלפולי התורה יש מעין דבר והיפוכו: מצד אחד הם מסתירים את אור התורה, אולם כאשר מתייגעים בפלפולי התורה ועמלים לתרץ את הקושיות ולסלק את סבך ההסתרים, מגיעים לעצם התורה, שלמעלה אפילו מהתורה כפי שניתנה מלמעלה.

(לקוטי שיחות כרך יט, עמ' 106)

מליובאוויטש, והוא משיב, שחציבת הלוחות אינה דומה כלל לחציבת אבנים רגילות. הלוחות נחצבו מאבן יקרה ('סנפירין' או 'סנפירינן'), ובמצב כזה ודאי שהפסולת היא בעלת ערך רב ובעל-הבית אינו מוחל עליה. לכן נזקק הקב"ה לומר למשה שהפסולת מוענקת לו (וכפי שאמרו חז"ל, שמאותה פסולת התעשר משה).

למעלה ולמטה

אולם עדיין יש לברר אם הבחנה זו, בין אבנים סתם לאבנים יקרות, תופסת לגבי הקב"ה. הלא לגבי הקב"ה אין שום הבדל בין אבן פשוטה לאבן יקרה, וכשם שפסולת של אבן פשוטה אינה נחשבת בעלת ערך בעיני בעל-הבית, כך גם הפסולת של האבן היקרה אינה בעלת-ערך כלל וכלל לגבי הקב"ה. חוזרת אפוא השאלה, מדוע היה צריך לתת רשות מיוחדת למשה לקחת לעצמו את פסולת הלוחות.

משיב על כך המהר"ש, שאמנם לגבי הקב"ה אין שום הבדל בין אבן פשוטה לאבן יקרה, אבל משה רבנו "עשאן למטה", בעולם הזה

כאשר ציווה הקב"ה את משה לחצוב את הלוחות השניים, אמר לו: "פסול לך". הגמרא לומדת מזה, כי בכך אמר לו הקב"ה: "פסולתן — שלך היא". כלומר, הקב"ה העניק למשה רבנו את פסולת החציבה של הלוחות האבן.

כאשר פועל עושה עבודה עבור בעל-הבית, יש מקום לדון למי שייכת פסולת העבודה. המשנה קובעת כללים מתי הפועל רשאי להשתמש בפסולת ומתי היא שייכת לבעל-הבית. בהמשך לכך מובא בברייתא: "מסתתי אבנים — אין בהם משום גזל". כלומר, מסתתי אבנים יכולים לקחת לעצמם את הפסולת ואין בכך חשש של גזל מבעל-הבית.

פסולת יקרה

על-פי זה נשאלת השאלה, מדוע היה הקב"ה צריך לומר למשה שהפסולת מחציבת הלוחות שייכת לו, והרי "מסתתי אבנים" יכולים לקחת לעצמם את הפסולת גם בלי רשות מיוחדת.

שאלה זו שואל אדמו"ר מהר"ש (רבי שמואל)

מן המעייין

נושא השבוע: טבילת טהרה

אמרת השבוע

התירוצים תחילה

רבי בונם מפשיסחה הגיע בנעוריו אל רבי משה-לייב מסאסוב, ושמע מפיו עניין בהלכה, המבוסס על דיוק בסדר הדברים של הרא"ש, ועל-פי הביאור של רבי משה-לייב התיישב הדבר. ואמר רבי משה-לייב: "אל תחשוב שעיינתי בסוגיה כדי לתרץ את דיוק סדר דברי הרא"ש. הרעיון השכלי עלה בדעתי כעניין לעצמו, אלא שחיפשתי לתרץ באמצעות דיוק כלשהו".

והוסיף רבי משה-לייב: "אף הרמב"ם, בספרו 'מורה נבוכים', לא שאל תחילה את הקושיות ואחר-כך חקר כדי לתרץ. אם נאמר כך, נמצא שקודם שמצא את התירוצים היו לו קושיות קשות באמונה חסו-שלום. התירוצים והביאורים כבר היו לו קודם-לכן, אולם מכיוון שרצה לזכות את בני דורו, היה צריך להודיע להם שבכך מתורצות הקושיות".

למעלה ממצווה

הטבילה במקווה אינה מצווה, אך מה שאפשר להשיג על-ידיה, אי-אפשר להשיג אף על-ידי הגדולה שבמצוות.

(רבי אהרן מקרלין)

זיכור הגוף

טבילת טהרה מזככת את הגוף מטומאתו. היא מזככת את הגוף יותר מכפי שהיה קודם. היא גם מזככת את 'הגופים' של כוחות הנפש.

(לקוטי דיבורים)

חיזוק הזיכרון

ראש הקהילה בימי המהר"ם מפדודה, היה יהודי ירא-שמים ובעל-צדקה, אך היה לועג תמיד לטבילת-הטהרה שנהגו המקובלים, וסירב לבנות בכספי קופת הקהל מקווה חדש בעבור בני פדודה. לפתע חלה האיש באיבוד כוח הזיכרון. על-פי עצת המהר"ם הובילוהו לקראקוב, לרבי אליהו בעל-שם. אמר לו רבי אליהו כי יקבל עליו להיזהר בטבילת טהרה, וכן עשה ונתרפא.

(אגרות-קודש)

מקור לכל ההארות

הבעל-שם-טוב זכה לכל ההארות והדרגות שהשיג, בזכות הטבילות שהיה טובל תמיד.

(כתר שם טוב)

חיזוק המוח והלב

לגאון רבי שכנא מלובלין היה תלמיד, שמפעם לפעם היה מתבלבל פתאום בעת לימודו. יעץ לו רבו להקפיד על טבילת טהרה, המחזקת את המוח בתורה ומחזקת את הלב בתפילה.

סוגי טבילות

יש טבילת טהרה פרטית, המכוונת לכוח נפשי מסויים הזקוק לטהרה ולזיכור, יש טבילה שתכליתה טהרת המוחין. יש טבילה המטרתה את הלב. ויש טבילה שמטרתה לטהר את "לבושי הנפש" — המחשבה, הדיבור והמעשה.

(לקוטי דיבורים)

טהרת הנפש

הטהרה במקווה מועילה לטהרת הנפש ולהכנה טובה לכל דבר מצווה.

(אדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש)

כסף זה לא הכול

בעיר אחת התגורר יהודי עשיר, בעל חסד גדול וראש וראשון לכל דבר שבקדושה. כשנפטר האיש בשם טוב, הוריש הון רב לבנו. אולם הבן היה היפוכו הגמור של אביו. הוא היה ארוותן ובזבזן בחייו הפרטיים, וקמצן גדול בכל הקשור לענייני הזולת. אט-אט התרושש הבן מנכסיו הרבים, עד שנאלץ למכור את חפציו האישיים. הוא מכר את כל הריטיו ולבסוף נותר בידו רק שטיח מפואר.

לאחר שמכר את השטיח שב לביתו. "קחי את מחצית הפדיון", אמר לאשתו בעצב. "את המחצית השנייה אקח עמי ואצא לדרך. כאן, בעירי, חייתי בפאר ובהדר, ואיני יכול לעבוד כפועל פשוט ולהתפרנס מגיגי כפיי. אצא לעיר אחרת ושם אולי אתפרנס". נפרד מאשתו ויצא לדרך.

הצטרף לשיירה שהלכה למדינה אחרת. שם שלח ידיו בכל מיני מלאכות וההצלחה האירה לו פנים. מחצית משכורתו שימשה למחיתו ואת המחצית השנייה חסך כדי להביא את הכסף עמו בבוא העת חזרה לביתו. כשצבר סכום נכבד החל לעסוק במסחר ואף כאן ראה ברכה בעמלו.

יום אחד החליט כי הגיעה השעה לחזור לאשתו החיה בעוני ובדחקות. המיר את כספו הרב ליהלומים ולאבנים טובות, עטפם בשקית וטמנם בחגורתו.

בדרכו לשוב לביתו נקלע לפונדק, ושכב שם ללינת-לילה. למחרת בבוקר התקשה לקום ממיתו. הוא קרד מחום, ראשו היה כבד וכל איבריו דאבו. ראה בעל הפונדק כי אורחו חלה, והעמיד משרת שיטפל בו. אולם מצבו הוסיף להידרדר ורופא הוזעק אליו. לאחר שבדק אותו לא הצליח הרופא לאבחן את המחלה ולא ידע להתאים לה תרופה.

בהבינו את חומרת מצבו ביקש החולה מהמשרת כלי כתיבה ונייר. רשם את שמו, שם אשתו וכתובתו והושיט ידו לחגורתו. הוציא את שקית היהלומים וטמן בה את הפתח. מטרותו הייתה שידעו מי הוא ולמי לתת את הכסף, וכדי שאשתו לא תישאר עגונה וענייה כל ימיה. לאחר מכן השיב את הצרור לחגורתו. בשעות הבאות נחלש עוד יותר עד שאיבד את הכרתו. המשרת, שהתקשה לעמוד בפיתוי, פתח את חגורתו של החולה, נטל את שקית היהלומים ונמלט.

חייבים 'משפיע'

אחד הדמויות המרכזיות בהווייה החסידית הוא ה'משפיע'. גדולי החסידות דאגו למנות בכל מקום 'משפיע', שתפקידו לעורר את הלבבות לעבודת ה' ברוח החסידות. "משפיעים אצל חסידים הם דבר עיקרי בדרכי החסידות", אומר כ"ק אדמו"ר הרי"צ (שיחת חג-הפסח תש"ג אות נ).

ועוד הוא כותב (אגרות-קודש כרך ד, עמ' צה): "כשאנו מסתכלים בהנהגת והדרכת קודש-הקודשים הוד כ"ק רבנו הזקן... רואים אנו, כי לכל לראש הנה ראשית עבודת הקודש בעבודת התעמולה הייתה לבחור באחד החסידים ולמנותו למדריך ומנהיג של עדת החסידים במקום ההוא, ועל פיו היו כל ענייני החסידים בין איש לרעהו".

הכול תלוי בינוטעי'

"השם 'משפיע' הוא תואר כללי של האיש המלמד את התורות והמאמרים לפני החסידים בעדתו, ומספר להם סיפורים שונים, אבל בפנימיות הדברים התואר 'משפיע' מבטא את ההשפעה הגדולה שיש ל'משפיע' על עדת החסידים" (ספר השיחות תש"ב עמ' 53).

הרבי הרי"צ מוסיף ומבאר (שם) את עבודת ה'משפיעים': "ה'משפיעים' בעדת החסידים היו שונים באישיותם. לפעמים היה ה'משפיע' גם הרב או המורה-הוראה של העדה, או השוחט או המלמד, ולעיתים לא נשא ה'משפיע' אף אחד מהתפקידים הללו ולא היה אלא 'משפיע', שעליו מוטל כל התפקיד של ההדרכה החסידית באותה עדה של חסידים".

אחריות רבה הוטלה על שכמם של ה'משפיעים'. קליטת אור החסידות תלויה הרבה בהכשרה של הנפש, וזו משימתו של ה'משפיע' — להכשיר את הלבבות לקליטת אור החסידות. "יש כמה סיבות להעדר הצמיחה של הנטיעה או לצמיחת פירות מקולקלים, אך לאמיתו של דבר, הרי זה תלוי בנוטעי... מן ההכרח שהנוטע (ה'משפיע') יהיה מסור ונתון לנטיעה, ישגיח על כל פרט ופרט, וישקיע את כל הכוחות בכל דבר, שכן טובת הפרי נוגעת לו בנפשו. זהו ה'משפיע' החסידי האמיתי" (חג-הפסח תש"ג שם).

למזוג גם לעצמו

בדור האחרון עורר הרבי מליובאוויטש מחדש את הצורך במינוי 'משפיעים' בכל מקום, וקרא לכל אחד ואחת למנות עליהם 'משפיע'. הרבי הדגיש, שהבסיס לעבודת ההשפעה על הזולת הוא אהבת-ישראל, ולכן הורה להוציא-לאור קונטרס מיוחד, שבו נלקטו מקורות שונים למצווה זו, והעניק קונטרס זה, חתום בחתימת ידו, לכל אחד ואחד מה'משפיעים'.

הרבי התייחס גם לאפשרות שהראויים להיות 'משפיעים' יסרבו לקבל עליהם את המשימה. וכך אמר (שיחות-קודש תשל"ז עמ' 346): "יש להשתדל שלא תהיה שפלות של שקר... ועל-פי הפסק-דין אשר מי שהגיע להוראה ואינו מורה הרי הוא כמי שלא הגיע להוראה ומורה, מובן שהנוהג בשפלות של שקר, הרי מלבד זאת שאינו עובד עבודתו וחסר לו עניין הנחוץ לו, לוקח על עצמו אחריות גדולה ביותר".

עוד הגיב הרבי על הטענה, שה'משפיע' מרגיש שעדיין לא תיקן את עצמו: "סדר הדבר אינו שישב וימתין עד שיהיה הוא-עצמו בתכלית השלמות ורק אז יתעסק עם הזולת — שהרי לזולת אין זמן לחכות... וכן אל ימתין עד אשר ה'מושפיע' יפנה אליו, ודווקא כאשר תזדמן שאלה קשה, שאף אחד לא יידע להשיב עליה, אזי יורה מה לעשות — אלא סדר ההנהגה הוא שהוא-עצמו צריך ללכת אל הזולת ולעורר אותו".

עם זאת, ה'משפיע' צריך לעסוק הרבה גם בתיקון עצמו ולא להתרכז בהשפעה על הזולת בלבד. פעם, בעת התוועדות אצל הרבי הרי"צ, הבחין הרבי כי אחד המסובים עסוק כל הזמן במציאת 'משקה' לאנשים שמסביבו, עד ששכח בעצמו לומר 'לחיים'. אמר לו הרבי: "משפיע, כשהוא עסוק בהשפעה, שוכח את עצמו, וזה חיסרון" (ספר המאמרים תשי"א עמ' 95).

נעלם, החל לבכות ולזעוק. עמל של שנים ירד לטמיון.

לאחר שהתאושש מעט מהאסון שניחת עליו, החליט כי לא ישוב לביתו בידיים ריקות. הוא שב על עקבותיו ויצא לסיבוב נוסף — להתחיל הכול מהתחלה.

כשנוכח בעל הפונדק בהרעה שחלה במצב אורחו, הזעיק אליו רופא מומחה מהעיר הגדולה. לאחר שעות ארוכות של טיפול צמוד ומסור, ניכרו בחולה סימני הטבה. בתוך ימים אחדים שב להתהלך על רגליו. אולם כאשר הבחין כי צרור היהלומים שלו

לגנב העלוב גמל הקב"ה מידה כנגד מידה. כעבור זמן לא-רוב נפל למשכב ומת אי-שם באכסניית-דרכים נידחת. כשהגיעו אנשי החברה-קדישא לטפל בנפטר האלמוני, מצאו ברשותו את שקית היהלומים והפתק שבתוכה. סבורים היו כי הנפטר הוא שכתב את הפתק. לאחר שקברו את המשרת, שלחו את השקית על-פי הכתובת שהופיעה בפתק.

הצטערה האישה צער עמוק על מות בעלה והתאבלה עליו קשות. חלפו ימי האבל ועמם גם ימי העוני — בזכות הצרור יקר-הערך שנשלח אליה.

כל אותה עת עבד בעלה קשה כדי לצבור מחדש סכום כסף שעמו יוכל לשוב לביתו. הפעם האירה לו ההצלחה פנים אף יותר מבפעם הקודמת. בתוך פרק-זמן לא-ארוך הצליח לצבור סכום גדול.

יום אחד הצטרף לשיירה שיצאה לעבר עירו. בדרך עבר באותו פונדק שבו חלה, פרע לבעליו את חובו הישן, והמשיך בדרכו לעבר ביתו.

בינתיים שונו פני עירו. העיר גדלה, רחובותיה התרחבו והבתים שופצו. לרגע איבד את דרכו. עצר יהודי נשוא-פנים וביקשו להדריךו רחובות העיר. "איני יכול כעת", השיב לו הנשואל, "ממהר אני לסדר קידושין לפלוני עם אלמנה עשירה. בוא עמי ואחר-כך אעזור לך". הלך עמו האיש והכיר את רובע מגוריו. והנה פונה הרב לרחוב מגוריו והנה חצרו וביתו והם מלאים קהל רב. לפתע נתקלו עיניו בעיניה של האלמנה העשירה וזעקה מחרידה בקעה מפי שניהם.

מהומה קמה סביבם. לאחר שהתעשתו ניגשו שניהם אל הרב והודיעו לו כי מסיבת החתונה בטלה ומבוטלת. "ברוך מחיה המתים", אמרה האישה בשמחה לבעלה. היא הסבירה לו כי אנשי החברה-קדישא שבעיר פלוגית שיגרו אליה עדות כי הוא נפטר ואף שלחו לה את שקית היהלומים שהותיר לה. "והנה אתה חי לנגד עינינו", קראה בצהלה.

הסעודה הגדולה שתוכננה כסעודת חתונה הפכה למסיבת קבלת-פנים ולסעודת-הודיה על הצלת האישה מנישואים אסורים. בסעודה גולל הבעל את המאורעות שעברו עליו. הוא הביע חרטה על דרכו בעבר והכריז על פתיחת פרק חדש בחייו.

"בצעירותי האמנתי כי העושר והנאות-העולם הם העיקר בחיים", אמר, "והנה איבדתי הכול — את כספי, את כבודי וכמעט איבדתי גם את חיי ואת רעייתי. עתה אני יודע כי הכסף אינו אלא אמצעי ולא מטרה; אמצעי לחיים על-פי תורה ולנתינה ועזרה לזולת. אני את השיעור שלי — לא אשכח".

